

Mikel Zurbarano

EHUKO EKONOMIA IRAKASLEA

Konstituzioaren erreforma

Estatu eredia liberalizatzea eta birzentralizatzea, hori da erreforma honek bilatzen duena. M15 mugimenduak egindako parte-hartze politikoaren aldeko aldarriei ezin zieten erantzun gordinagorik eman Estatu-ko bi alderdi nagusiek: ukiezina zen konstituzioa urjentziaz erreformatu –hasierako kontzertua bera hautsita–, erreferenduma alboratuta. Haatik, ekimenaren bizkortasuna aurrekontu egonkortasunaren aldeko erreforma konstituzionalaren edukiak inolako eragin praktikorik izango ez duenean.

Badira hiru arrazoi baieztapen hau egiaztatzen dutenak. Hasteko, aurrekontuaren egonkortasun “estrukturala” aipatzen da testuan, ekonomia zikloarekin lotzen ez dena alegia. Definizio hau Europako Egonkortasun eta Hazkunde Itunetik aldendu egiten da, zeinak defizit publiko “oso” %3 gainditzea debekatzen duen. Esan beharrik ez dago itun europarraren baldintza Espainiako Estatuan lege organikoaz exijituko den defizit estrukturalaren %0,4 baino zorrotzagoa dela. Estatuok betekizunak, beraz, lehengo itun europarrari men egin beharko dio. Honela, espainiar lege berriaren eragin praktikoa ezereztatu egingo da hasieratik.

DANI BLANCO

Bestetik, urjentziaz onartutako erreformak 2020ko urtea du aplikaziorako urtemuga. Zaila dirudi aurretik egonkortasuna erdieste, hazkunderako dauden igurikimenak edo espektatibak oso eskasak direlako. Areago, egonkortasuna lortzeko politika fiskal oso murrizgarria jarri beharko dute indarrean eta, jakina, honek hazkunde tasan eragin negatiboa izango du. Ondorioz ekonomia susperraldia gehiago atzeratuko da. Esan gabe doa, neurri zorrotzenak prestazio sozialen murrizketa gehigarrien bidetik etorriko direla atzeraldia berrindartuz gero gastu publikoaren osagai ziklikoa izango ez dadin.

Eta azkenik, aipatu dudana bezala Europa mailan antzeko betekizuna indarrean egon arren ez da errespetatua izan. Esaterako, Alemaniak eta Frantziak ere ez zuten egonkortasun baldintza hori bete joan den hamarkadan hainbat urtez.

Berrikuntza eta eragin praktikoa bakarra zera da: Autonomia elkarteak egonkortasunaren mugaren betekizunera zuzenki behartuta geratuko dira lege organikoak horretara behartuta. Eta honek bete-betean eragiten dio Euskal Herriko berezko erregimen fiskalari. Kontzertu ekonomikoa zein hitzarmena eta aurrekontu politika Espainiako araudiaren menpe geratuko dira aurrerantzean, beren izaera bilaterala auzitan jarrita. ■

TXANDAN

Josu Amezaga

Zenbat eztabaida antzu inon euskara eskakizuna egin denean. Zenbat konplexu eta amore emate euskaldunon aldetik. Europako estatuak

ordea argiago daukate auzia. Dagoeneko (joera hazkorra izan baita), Europar Batasuneko 27 estatuetatik 23k nolabaiteko hizkuntza eskakizuna ezartzen diete beren biztanleei, gutxieneko eskubide batzuk lortu ahal izateko. Tokian-tokian ezagutza maila ezberdinez eskatzen dira (A1etik B2ra bitarte), derrigorrezko modu ezberdinak darabiltzate (derrigorrezko ikastaroetatik hizkuntzaren azterketa frogaraino), edo esku-

Hizkuntza eskakizunak

bide ezberdinak jartzen dira jokoan (familia ekarri ahal izatekoa, egoiliar txartela –beraz, lan baimena–, zein herritartasuna –beraz, politikan parte hartzeko aukera, eta abar–). Baina guztiek dute oinarri bera:

hizkuntza eskakizuna egitea zilegia du estatuak. Suedia, Irlanda, Txipre eta Espainia dira horrelakorik ez duten bakarrak, nahiz eta azken honen konstituzioak “espainiar guztiek” gaztelera jakin beharra ezartzen duen; hortaz bidea arautzea baino ez zaio falta.

Eta gu, gaixo euskaldunak artatu behar dituen medikuak euskara jakin behar ote duen eztabaidatzen, oraindik ere. ■